

Kommunikationer som ger Gotland växtkraft

Tillväxt
Gotland

Gotland behöver komma ännu närmare fastlandet

2020 var ett prövningarnas år. Inte minst för många av oss företagare som har haft – och fortfarande har – en otroligt tuff tid. Många har tvingats tänka nytt, ställa om och uppfinna sina verksamheter igen. Mitt i krisen har det ändå varit hoppfullt och inspirerande att se den otroliga kraft som finns i det gotländska näringslivet. Den tar vi med oss in i det nya året. En nära dialog inom näringslivet och med politiken på Gotland har varit avgörande för att klara av detta. Med vårt ö-läge är det just närheten vi har till varandra som är vår största styrka. I år har vi verkligen fått uppleva hur viktigt det är att samarbeta och hitta nya lösningar tillsammans.

Detta gäller också frågan om hur man ska ta sig till och från Gotland. Även den här gången har vi i Tillväxt Gotland – tillsammans med representanter från akademi, organisationer, myndigheter, trafikoperatörer, länsstyrelsen och Region Gotland – gått samman och tagit ställning i frågan om hur flyg- och färjetrafiken till ön ska utformas framåt. Det är frågor som sällan varit så avgörande som de är nu. I de gotländska ståndpunkterna presenterar vi hur vi anser att trafiken bör utformas för att bäst främja Gotlands fortsatta utveckling.

"Bra kommunikationer som svarar upp mot gotlänningarnas behov vad gäller tillgänglighet, turtäthet, hastighet och prisvärdighet är centrala för Gotlands fortsatta tillväxt."

Gotland är Sveriges mest företagsamma region. Vi har de senaste decennierna sett en positiv trend både vad gäller befolkningstillväxt och ekonomisk tillväxt. Vi på Tillväxt Gotland arbetar för att fler företag ska etablera sig på ön, och att befintliga verksam-

heter ska kunna växa. Väl fungerande flyg- och färjetrafik är en grundförutsättning för att den trenden ska kunna fortsätta. Och mycket av den senaste tidens positiva utveckling har möjliggjorts tack vare ständigt förbättrade transporter.

2020 var ett prövningarnas år. Men de kommande åren kommer, av allt att döma, fortsätta att ställa nya krav på Gotland och våra företagare. I rapporten som du nu läser kommer du förstå varför goda kommunikationer med fastlandet är helt centralt för att vi ska klara av dessa. I vissa fall är de helt avgörande.

Ett enkelt sätt att bidra i arbetet för bra kommunikationer mellan Gotland och fastlandet är att dela den här rapporten. Tack för ditt engagemang för Gotland!

Paul Dino Larsson
Ordförande, Tillväxt Gotland

INTERVJU

Karin och Erika Andersson, Ryftes Grönsaker. Foto: Anna Sundström

Entreprenörssystrarna:

"Kommunikationerna avgörande för oss"

Karin och Erika Andersson driver familjeföretaget Ryftes Grönsaker. Företaget odlar, paketerar och säljer ett stort sortiment av grönsaker och rotfrukter till hela landet. Grönsakerna transporteras till återförsäljare på fastlandet via Oskarshamn och Nynäshamn nästan dagligen. I snitt skickas 40–50 pallar till varje hamn – men marginalerna är ändå små.

– Intresset för våra produkter bara växer. Inte minst när många äter mindre kött. Men grönsaker odlas över hela landet och kan någon köpa morötter fem ören billigare än våra, då gör man det. Därför blir också våra omkostnader, som frakten, avgörande, säger Karin.

Vad anser ni är viktigast när det kommer till hur trafiken bör utformas?

– Stabila kommunikationer är helt avgörande för oss. Skulle avgångarna bli sämre, färre eller betydligt dyrare, skulle vår verksamhet påverkas väldigt negativt. Om vi inte skulle kunna leverera på vissa dagar, skulle våra köpare gå vidare till en annan leverantör.

Därför är vi i stort behov av stabila och fortsatt goda kommunikationer till fastlandet. Vi får inte glömma bort att färjan är vår landsväg.

Hur ser ni på framtiden som företagare på Gotland?

– Vi ser positivt på vår framtid. Vi är i rätt bransch och många har en naturlig koppling till Gotland, vilket är en stor tillgång för oss. Inte minst i Stockholm. Det är viktigt att det fortsätter så, bland annat genom flyg- och färjetrafik. Då kan ön fortsätta växa genom en turism året runt och veckopendling, säger Erika och lägger till:

– Vi har sett den senaste tiden som en möjlighet för oss att fortsätta växa och vi försöker hela tiden tajma nya trender. Dessutom har vi bra förutsättningar på Gotland för odling av grönsaker och rotfrukter. Kalkrika jordar och många soltimmar gör våra morötter till landets sötaste.

INTERVJU

Björn Widerström, vd Gotlands Bilfrakt och chauffören Rune Lindström. Foto: Anna Sundström

Åkeri-vd:n:

Framtiden ser god ut för Gotland

Björn Widerström är vd för Gotlands största åkeri: Gotlands Bilfrakt. Företaget har 115 anställda och är en naturlig del av det gotländska kretsloppet av skickade varor och paket. De transporterar varor till, från och på Gotland. Kommunikationerna till fastlandet är därför centrala.

– Vi är i jättebehov av stabila färjeförbindelser med fastlandet, vilket jag också tycker att vi har i dag. Det går snabbare än förut och avgångarna är täta. Skulle detta förändras, eller försämrats, skulle det såklart drabba de boende på Gotland genom förändrade leveranser, säger han.

Hur ser du på framtiden som företagare på Gotland?

– Det ser utmärkt ut. Trots att vi bara är 60 000 invånare och att coronapandemin har påverkat verksamheter på Gotland, så fortsätter ön att växa. Det gör att transportbehovet också blir större, säger han och tror att Gotlands framfart kan fortsätta:

– Vi ser också nu att säsongerna för att semestra på Gotland blir längre. De som kommer hit stannar i längre perioder. Det märks inte minst när många i dag kan jobba hemifrån. Då passar många på att jobba från sina fritidshus, vilket är bra både för oss och Gotland. Framtiden ser bra ut för ön.

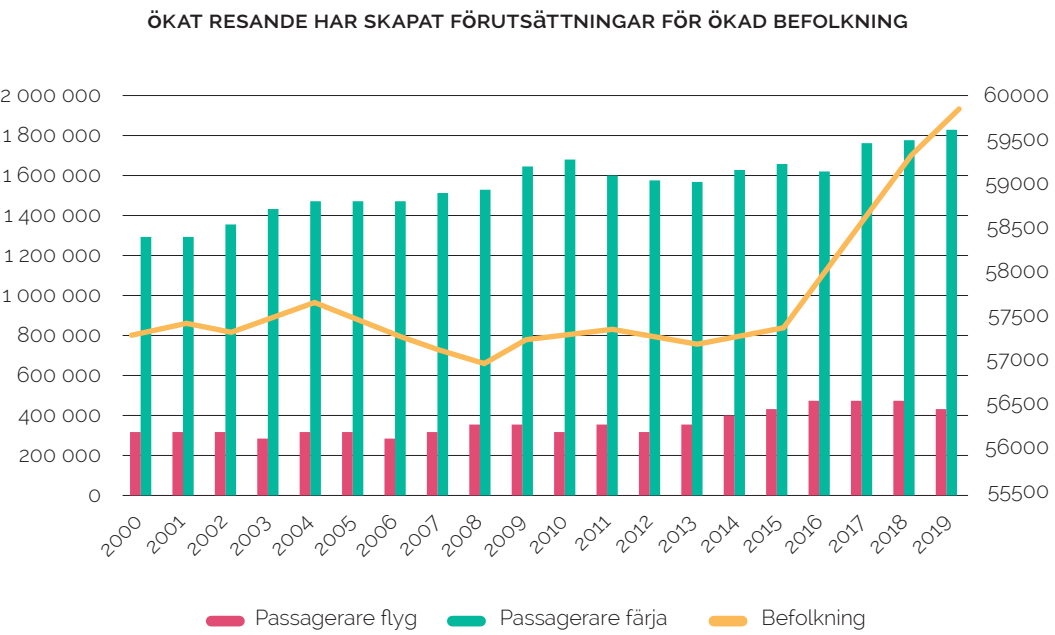
FAKTA

Förbättrade kommunikationer och ett ökat resande har skapat förutsättningar för Gotlands positiva utveckling

Alla som bor och verkar på Gotland vet vilken avgörande betydelse goda kommunikationer med fastlandet har för Gotlands möjligheter att växa och utvecklas. Ö-läget gör närheten till omvärlden via färje- och flygförbindelserna till en överlevnadsfråga.

Under de senaste decennierna har både färjetrafiken och flygtrafiken till Gotland utvecklats. Bättre turtäthet, kortare överfartstider

och just-in-time leveranser som möjliggör för det gotländska näringslivet att vara en del av det svenska näringslivet har gjort att både resandet och godstrafiken har ökat kraftigt över tid. Sedan 80-talet, när omkring 900 000 resor per år gjordes med färjorna, har antalet resor fördubblats till dagens omkring 1,8 miljoner resor per år.

Mellan åren 2000 och 2019 ökade antalet resor med färja med totalt 41 procent.¹ Antalet fraktmeter som transporteras till och från Gotland har under samma period ökat med över 50 procent.²

Även flygtrafiken har sett en ökning i antal resor, med en toppnotering 2018 med omkring 450 000 resor till och från Gotland. Antalet flygresor ökade med 40 procent mellan åren 2000 och 2019.³ Under samma period har Gotland haft en

stadig befolkningsutveckling. Sedan 2010 har befolkningen ökat med närmare 2 500 personer, och Gotland är en av få landsbygdsregioner i landet som har ett positivt flyttnetto. Hösten 2020 nådde Gotland även en efterlängtd milstolpe när invånarantalet översteg 60 000.⁴

Gotland går mot strömmen

Samtidigt som många landsbygdsregioner i Sverige har tappat befolkning och företag, så har Gotland gått emot strömmen. Både befolkning och bruttoregionprodukt har ökat. Goda kommunikationer har haft en avgörande betydelse.

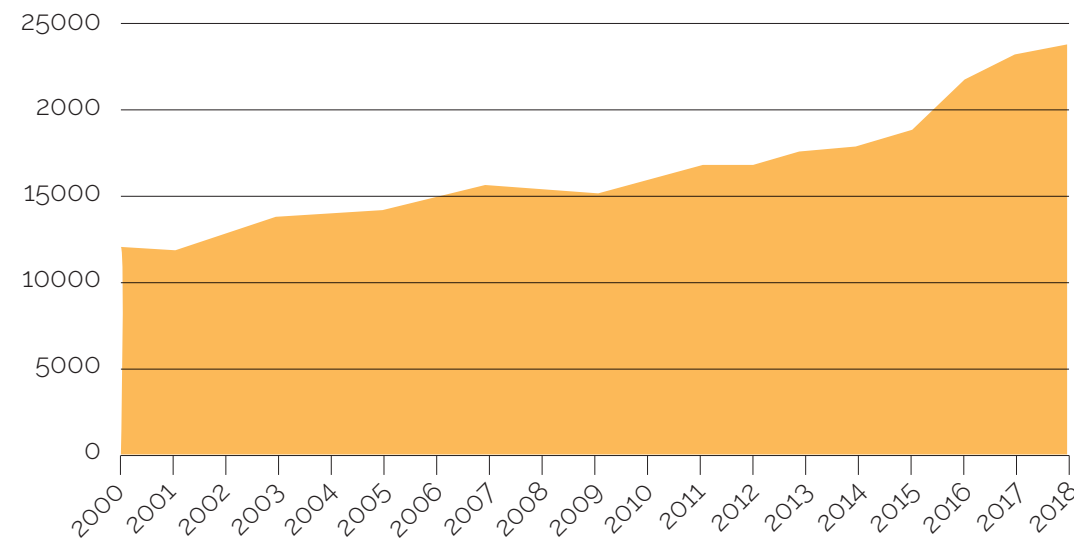
Gotland har en stark tradition av företagande och entreprenörskap och sticker ut med högst andel egenföretagare i landet, 16 procent (2019). Gotlands län har också högst andel företag startade av kvinnor, 36 procent (2018).⁵ Etableringsfrekvensen för nystartade företag på Gotland, det vill säga antalet nya företag i förhållande till befolkningen, var 2019 näst högst i landet, 12,4 företag per 1 000 invånare. Varje år startas omkring 300 – 450 nya företag på Gotland.⁶

Gotland har också haft en god ekonomisk tillväxt de senaste 20 åren. Regionens bruttoregionprodukt (BRP), värdet av alla varor och tjänster som produceras på Gotland, har sedan år 2000 närmast fördubblats. Men även om utvecklingen på Gotland har varit positiv så tillhör Gotland fortfarande en av de regioner i landet som ligger under genomsnittet sett till BRP per capita. Det understryker vikten av att ge Gotland goda förutsättningar för fortsatt tillväxt. BRP per invånare uppgick preliminärt år 2018 till 84 procent av genomsnittet för riket.⁷

¹ Destination Gotland
² Teknikförvaltningen Region Gotland
³ Swedavia
⁴ SCB

⁵ Tillväxtanalys
⁶ Tillväxtanalys
⁷ SCB

BRUTTOREGIONPRODUKT (BRP), LÖPANDE PRISER, MNKR, GOTLANDS LÄN

Mat- och livsmedelsnäringen är, tillsammans med besöksnäringen, två av regionens viktigaste näringar. Livsmedelsproduktionen på ön är viktig ur flera hänseenden. Nringen omsätter totalt omkring 2,5 miljarder kronor och sysselsätter ett stort antal personer. Maten som produceras lokalt är också viktig för Gotlands varumärke.⁸ Så mycket som 70 procent av Gotlands landyta används till jord- och skogsbruk, och av det som produceras på ön fraktas ca 80 procent till fastlandet.⁹ Besöksnäringen på Gotland omsätter omkring 4,4 miljarder kronor varje år, och sedan år 2000 har antalet gästnätter på ön ökat med 70 procent. År 2019 hade Gotland över en miljon övernattningar.¹⁰ Bättre kommunikationer som möjliggjort snabba och täta transporter av människor och varor till och från Gotland har varit avgörande för dessa näringar och för Gotlands konkurrenskraft.

Priserna på villor och fritidshus har skjutit i höjden de senaste åren, och Gotland placerar sig här i topp. Under de senaste 12 månaderna (nov 2019 - nov 2020) har villapriserna på Gotland ökat med över 20 procent, att jämföra med rikssnittet på dryga 11 procent.¹¹ Utvecklingen bekräftar Gotlands attraktionskraft och det faktum att Gotland är en landsbygdsregion som går mot strömmen.

16%

av Gotlands befolkning är egenföretagare (2019).

+70%

utvecklingen antalet gästnätter på Gotland mellan 2000 – 2019.

Ett livskraftigt näringsliv

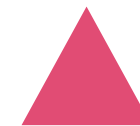
Så har företagandet, handeln och hela näringslivet på Gotland utvecklats. Utveckling i omsättning och antal anställda i branscherna: Bygg, Fastighet, Handel, Hotell & Restaurang, Industri, Lantbruk, Transport, Övrigt.¹²

Bygg

Medeltal heltidsanställda 2018: 2 116

Nettoomsättning 2018: 3,7 mdkr
(+336% sedan år 2000)

Fastighet

Medeltal heltidsanställda 2018: 291

Nettoomsättning 2018: 1,1 mdkr
(+247% sedan år 2000)

Handel

Medeltal heltidsanställda 2018: 2 080

Nettoomsättning 2018: 7,7 mdkr
(+159% sedan år 2000)

Hotell & restaurang

Medeltal heltidsanställda 2018: 1 984

Nettoomsättning 2018: 1,6 mdkr
(+322% sedan år 2000)

Industri

Medeltal heltidsanställda 2018: 1 505

Nettoomsättning 2018: 5,4 mdkr
(+158% sedan år 2005)

Lantbruk

Medeltal heltidsanställda 2018: 726

Nettoomsättning 2018: 3 mdkr
(+484% sedan år 2000)

Transport

Medeltal heltidsanställda 2018: 1 216

Nettoomsättning 2018: 2,8 mdkr
(+176% sedan år 2000)

Övrigt

Medeltal heltidsanställda 2018: 2 950

Nettoomsättning 2018: 3,5 mdkr

⁸ Region Gotland
⁹ Gotland i siffror
¹⁰ Tillväxtverket
¹¹ Svensk Mäklarstatistik

¹² SCB

Fannia och Pelle Almén, Magazin 1.
Foto: Anna Sundström

Så ställer entreprenören om – mitt i krisen: "Slutar inte kämpa"

För snart nio år sedan köpte Pelle och Fannia Almén hotell Magazin1 på Gotland. Hotellet har sex rum, med en tillhörande restaurang. Verksamheten ligger på södra Gotland och sedan paret tog över har det hänt mycket. I dag har hotellet utvecklats till ett av Gotlands högst rankade på Booking och under de senaste åren har rummen sällan stått tomma.

– Under somrarna brukar det vara proppfullt med gäster och det är ofta fullbokat, säger Pelle Almén.

Men 2020 var inte som något annat år. Pandemin har slagit hårt mot verksamheten, som bland annat var tvungna att ställa in julaktiviteterna och även fick se alla internationella turister försvinna under en natt.

– Vi tappade åtminstone halva omsättningen under 2020, säger Pelle.

Men det har inte stoppat hotellparet. Tvärtom.

– Vi slutar inte kämpa. Vi försöker tänka om hela tiden för att hitta nya intäktskällor. Vi har börjat mycket med avhämtning från restaurangen och fått in kunder på den vägen. Bland annat hade vi julbordet på avhämtning i stället för servering.

Men Pelle Almén tror också att coronapandemin kan ha hjälpt många svenskar att få upp ögonen för resmål som inte nödvändigtvis ligger utomlands. Som Gotland.

– När restriktionerna släppte i somras, så kom det gäster från hela landet. Jag tror att många svenskar som inte kunnat åka utom-

lands, har upptäckt Gotland under 2020. De har sett hur fint och trevligt det är här.

Men för att den nya hemestertrenden ska fortsatt gynna Gotland, tror Pelle Almén att kommunikationerna måste prioriteras. Och bli billigare.

– Kommunikationen med fastlandet har inte alltid varit den bästa under vår tid på Gotland. Färjorna har ibland varit så fulla att våra gäster inte har kunnat ta sig över. Det är jättefrustrerande för både oss och våra kunder. Dessutom behöver de bli billigare för att fler ska kunna prioritera resor inom Sverige och upptäcka ön, säger han.

Gotland har fortfarande potential att utvecklas, menar Pelle.

– Vi tror verkligen på Gotland. Det är alltid intressant att upptäcka ön som turist och besökare. Men det är många som inte vet att Gotland är större än bara Visby. Det finns massor att göra på Gotland.

Du verkar ändå positiv för framtiden som entreprenör på Gotland?

– Först och främst ska vi reda ut coronapandemin och dess efterverkningar. Men jag är övertygad om att Gotland är intressant för alla även i fortsättningen. Inte minst med trender kring hemester och så vidare. Gotland kommer alltid att dra folk.

INTERVJU

Wistec Bygg:

"Fraktpriserna
är största frågan
för oss"

Andrea Dickie driver tillsammans med Tommy Peterson WistecBygg & Entreprenad AB. Företaget bygger både ekologiska permanent- och fritidsboenden på Gotland sedan 2008. Sedan länge har det varit en övervikt mot just fritidshus, men det börjar nu att skifta.

"Vårt ekologiska koncept har verkligen tagit fart. Tidigare var det mycket fler fritidsboenden, men nu har vi också gott om projekt för permanentboende. Det är väldigt kul att många stannar längre perioder på ön."

Fullbokat schema kommande nio månaderna

Schemat är fullbokat de kommande nio månaderna och intresset för nybyggnationer på Gotland växer. Ett gott betyg åt ön och kommunikationerna, menar Andrea Dickie.

– Många vågar bygga och investera i nya hus på Gotland. Det är ett gott tecken. Ön lever på turismen, och jag tror att många nu hellre vill ha ett fritidsboende på närmare håll än i exempelvis Sydeuropa.

"...så är det ju när man bor på en ö – då blir vissa saker dyrare än på fastlandet. Ökade fraktpriser skulle i slutändan kunna påverka slutkunden negativt."

Ännu fler har fått upp ögonen för Gotland. Det säger Andrea och flaggar för att dyrare fraktpriser för byggmaterial skulle kunna påverka priset att bygga hus på Gotland. Något som i förlängningen skulle kunna bli negativt för Gotlands utveckling.

– Fraktpriserna är den största frågan för oss, även om vi använder oss så mycket vi kan av närproducerat byggmaterial, t.ex. Gotlandsfuru. Men så är det ju när man bor på en ö – då blir vissa saker dyrare än på fastlandet.

Ökade fraktpriser skulle i slutändan kunna påverka slutkunden negativt.

Men Andrea Dickie ser just nu en god framtid för Gotland – tack vare globala trender.

– När fler och fler nu kan jobba på distans, väljer också fler att jobba från sina hus på Gotland. Det gör att fler stannar på ön i längre perioder. Kanske väljer några även att flytta till Gotland permanent. Det gynnar oss alla.

Sedan 80-talet, när omkring 900 000 resor per år gjordes med färjorna, har antalet resor fördubblats till dagens omkring

1,8

MILJONER RESOR PER ÅR (2019).

1 047 471

GÄSTNÄTTER PÅ GOTLAND, 2019.

425

Nystartade företag

på Gotland, 2019

60 062

Antal invånare

på Gotland, augusti 2020.

FLER FÖRETAG SATSAR På GOTLAND

Företagscase:

Pickit

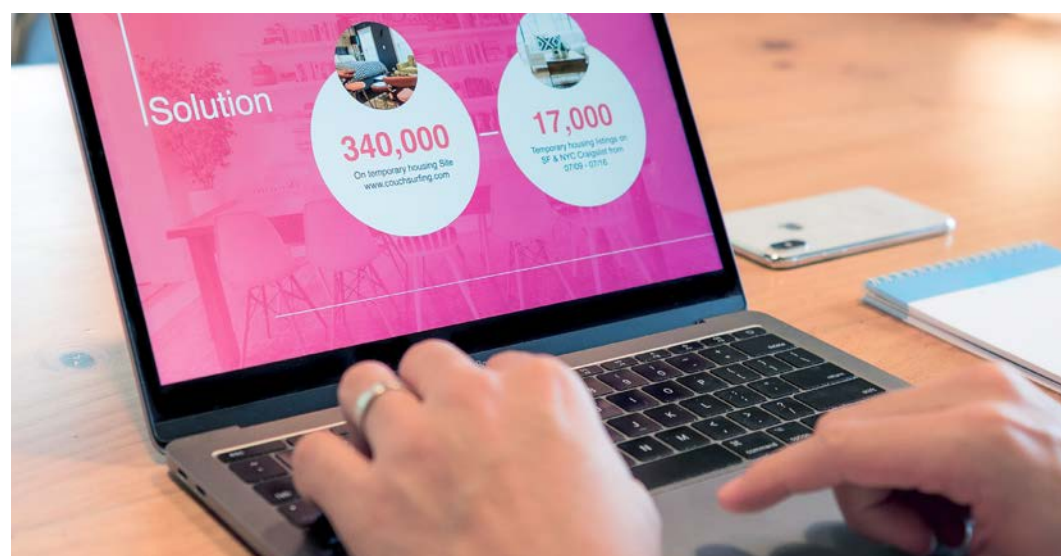
Gotländska företaget Pickit har kallats ett Spotify för bilder. Företaget grundades 2013 av entreprenörerna Henrik Bergqvist och Mathias Björkholm. Ambitionen: Att rädda världen från tråkiga presentationer. Sedan starten har företaget vuxit och inlett ett omfattande samarbete med Microsoft. Pickits bildtjänst finns i Microsoft-program som Word och Powerpoint, vilket ger användare tillgång till över en miljon bilder och designupplägg.

Men trots den internationella expansionen, sker en stor del av arbetet från Gotland. Pickit har ett 20-tal anställda och många utgår från huvudkontoret i Visby. Och så kommer det att fortsätta, i alla fall om man frågar en av

grundarna. I en intervju på Region Gotlands sajt berättar Henrik att Visby har allt som en startup behöver.

– Det finns ingen annan plats i Sverige – kanske till och med i Europa – som har lika bra förutsättningar att vara som det amerikanska teknologinavet Silicon Valley.

Precis som i Silicon Valley finns post, bank, lunchställe och kontor inom några hundra meter. Då har man chans att vara en bra förälder, samtidigt som man driver en startup. Vi har chansen att rekrytera världens häftigaste kompetenser till den här ön.

”
Det finns ingen
annan plats i
Sverige – kanske
till och med i
Europa – som
har lika bra
förutsättningar
att vara som
Silicon Valley.
”

Henrik Bergqvist, medgrundare och vd Pickit.
Foto: Anna Sundström

Företagscase:

Tingstade pannkaksfabrik

Med svenska råvaror, gotländska medarbetare och ett mekaniskt stekbord från Frankrike görs pannkakor till hela Sverige i gotländska Tingstade. Pannkaksfabriken har funnits sedan 2018 och klarar av att producera 11 000 pannkakor i timmen. Dessa kyls och packas sedan ned i samma lokal innan de transporteras ut i landet. Bakom pannkaksfabriken står Gotlandsägg. Företaget har sitt äggpackeri i Stenkyrka och för ett par år sedan fick vd:n Magnus Bolin nog av att slänga ägg som blev över eller som hade fel storlek. Efter ett samtal med den stora kunden Ica, drog därför pannkakssatsningen igång. Och

fabriken går på helvarv. Det krävs en personalstyrka på drygt 20 heltidsanställda för att hålla produktionen igång.

– Vi ser en tillväxt och en konsumtionsökning, mycket beroende på att folk äter annorlunda när de sitter hemma och jobbar. Vi har kört tvåskift sedan i våras och nu kör vi produktion dygnet runt. Jag har en helt fantastisk personal som jobbat otroligt hårt med det här, säger Magnus Bolin till Region Gotlands sajt.

Företagscase:

AFRY

Tidigare har gotländska talanger ofta behövt söka sig till fastlandet för att ta nästa steg i karriären. Men nu kan läget snart vara det omvända.

År 2015 startade Bo Dahlström upp AFRY:s (då ÅF) Visby-kontor. De tekniska konsulterna växte snabbt: På två år gick de från två till åtta personer, och var som mest 25 anställda. Anledningen? Gotlands dragningskraft.

– Många sökte sig till oss när vi startade. Flera ville flytta till Gotland och ha sin arbetsplats här. Många har också kommit och knackat på och frågat om jobb. Vi har både folk från Gotland och fastlandet, säger han.

I dag är de 15 personer på kontoret. Men snart kan de vara desto fler. Förklaringen stavas coronapandemin. Bo Dahlström beskriver själv hur han – som tidigare reste till Stockholm tre gånger i månaden – nu tar möten uteslutande via Microsoft Teams. En verklighet som kändes långt borta före pandemin.

– Förut var det helt otänkbart att ha möte med personer på byggarbetsplats via Teams. Det hade aldrig varit aktuellt. Men i dag funkar det jättebra.

– Det är en positiv bieffekt. Fler blir mer öppna för att jobba på distans, och då kommer det också bli lättare för människor att välja varifrån de helst jobbar. Som Gotland.

Bo Dahlström, ansvarig AFRYs Visbykontor.
Foto: Anna Sundström

"Många har dröjt sig kvar"

Han har redan sett utvecklingen ske. Många, som annars hade lämnat Gotland, har stannat kvar i sina fritidshus. Nu behövs ju inget stort kontor i centrala Stockholm.

– Många har dröjt sig kvar på Gotland och jobbar från sommarstugan i stället. Och funkar detta nu, kommer det även göra det när pandemin är över. Det har gjort Gotland mer tillgängligt och om det är fler personer här under längre tid, kommer vi alla att gynnas.

Utvecklingen är dock, tror Bo Dahlström, beroende av stabila och kontinuerliga kommunikationer med fastlandet.

– Om det blir svårare att ta sig till och från Gotland, kommer inte lika många vilja komma hit. Då finns en risk att kompetensen inte kommer hit. Det gör att vi får svårt att växa. Det blir ett moment 22 för vår del, säger han, men lägger till:

– Före pandemin var kommunikationerna bättre än någonsin. Både med färja och flyg. Om detta fortsätter efter pandemin, när saker och ting återgår, kommer vi kunna fortsätta växa.

TRENDER SOM TALAR FÖR GOTLAND

Never waste a good crisis, heter det. Uttrycket syftar till att man ska passa på att anpassa sig i kristider, för att vara rustad när krisen väl är över. Men om krisen i stället puttar utvecklingen i riktningen man är på väg, då? Då handlar det snarare att vara medveten om vad som är på väg.

I detta läge är Gotland. Tre aktuella trender, mer eller mindre accelererade av coronapandemin, talar för Gotland och kan skapa nya tillväxtpotentialer:

Hållbarhetstrenden: När en flygresor till spanska solkusten plötsligt känns fel i magen, kan många i stället blicka mot närliggande resmål för en veckas semester. Som Gotland. Den korta resvägen, möjligheten att ta färjan och faktumet att man stöttar det lokala näringslivet, ger Gotland en stor potential att uppfattas som det hållbara resmålet – i tider när hållbarhet aldrig varit viktigare.

Restrenden: 2020 var hemesterns år. Det finns också mycket som tyder på att de kommande åren går i samma tecken. I en undersökning från Swedish Network of Destination Management Organisations uppger 4 av 5 personer att de vill se mer av Sverige framöver. Dessa nya resvanor kommer gynna resandet till Gotland, med fler turister över längre tidsperioder.

Arbetstrenden: Under coronapandemin har digitaliseringen gått fort och distansarbete har blivit standard för många. Detta kan hjälpa Gotland på två uppenbara sätt: Dels att turister, som annars bara stannar under sommaren, kan stanna kvar på ön under längre perioder. Men den nya trenden gör det också möjligt för gotlänningar att stanna kvar på ön – men samtidigt jobba med världen som arbetsplats.

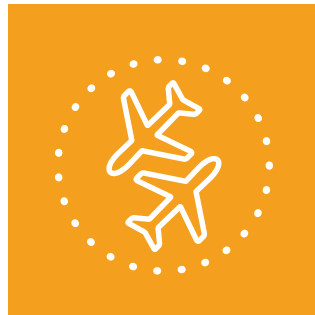
DE GOTLÄNDSKA STÅNDPUNKTERNA

Tillväxt Gotland ingår i Gotlands Trafikråd och står bakom de gotländska ståndpunkterna.

Gotlands Trafikråd samlar representanter från näringslivet, statliga myndigheter, organisationer, trafikoperatörer, infrastruktursvariga, länsstyrelsen och Region Gotland. De gotländska ståndpunkterna utgör Trafikrådets ställningstaganden för hur flyg- och färjetrafiken ska utformas för att bäst främja Gotlands utveckling. Ståndpunkterna delas in under följande huvudrubriker.

1) Snabba, täta och säkra överfarter med färja

2) Tur och retur med flyg över dagen till hela Sverige

3) Resor och transporter i linje med klimat- och miljömål

4) Konkurrenskraftiga priser

5) En nordlig och en sydlig fastlandshamn, samt en reservhamn på Gotland

6) Ett trafiksystem för beredskap och samhällsnytta

Har du tankar om framtidens Gotlandstrafik?

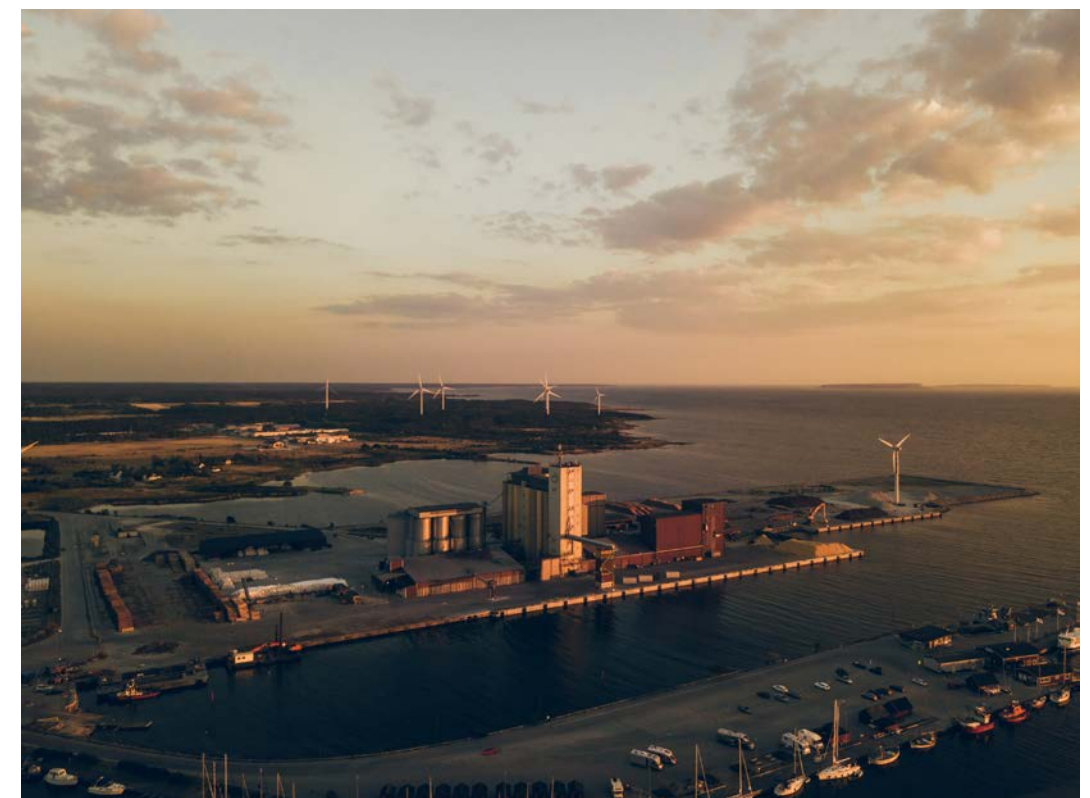
De gotländska ståndpunkterna sammanfattar Gotlands ställningstaganden i frågan om hur kommunikationerna mellan Gotland och fastlandet ska utformas. Det är också resultatet av våra drygt 800 medlemmars önskemål och åsikter. Ståndpunkterna sammanfattar det som är viktigt för dem och det som krävs av trafiken för fortsatt tillväxt.

Är du nyfiken på att höra mer om vårt arbete med de gotländska ståndpunkterna och engagera dig i frågan är du varmt välkommen att höra av dig till oss.

Tillsammans får vi Gotland att växa

Näringslivet på Gotland utgör en otrolig kraft. Vi vill med den här rapporten också passa på att tacka alla er eldsjälar och entreprenörer som är med och driver utvecklingen på ön och gör Gotland till den plats det är idag.

Läs mer om Tillväxt Gotlands arbete på vår hemsida, tillvaxtgotland.se, och följ oss i sociala medier.

KÄLLFÖRTECKNING

Rapporten är ett resultat av datainhämtning från nedanstående källor och från intervjuer med de områdesexperter som nämns i rapporten.

Gotlands Trafikråd, Gotländska ståndpunkter om kommunikationerna till och från Gotland

Intervju med Mathias Cöster, universitetslektor vid Institutionen för samhällsbyggnad och industriell teknik, Uppsala Universitet, 2020-11-30

Region Gotland, Tillväxtprogram för Gotland 2016-2020

Region Gotland, Fakta och statistik om Gotlands näringsliv

Region Gotland, Strategisk plan och budget 2020-2022

Region Gotland, Vårt Gotland 2040 – Regional utvecklingsstrategi för Gotland, RUS

Region Gotland, Regional mat- och livsmedelsstrategi för Gotland 2016 – 2025

Svensk Mäklarstatistik, statistik villapriser Gotlands län

Swedavia, flygstatistik Visby flygplats

Swedish Network of Destination Management Organisations, Resa i Sverige

Tillväxtanalys, Nystartade företag i Sverige 2019

Tillväxtverket, Gästnätter 2019

Faktaunderlag och intervjuer: Bellbird

Layout och design: Knak

Foto: Anna Sundström

Omslagsfoto: Mickes fotosida/Mostphotos

www.tillvaxtgotland.se